

INFORMATOR RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

OSOBY OSADZONE W ZAKŁADZIE KARNYM PRAWA RODZIN I NAJBLIŻSZYCH

*(Informacje przedstawione w ulotce pochodzą z 2012 roku,
zostały jednak zaktualizowane w roku 2020.)*

www.rpo.gov.pl

**KRAJOWY
MECHANIZM
PREWENCJI**

Jest to niezależny, krajowy organ wizytujący

ustanowiony na podstawie Protokołu fakultatywnego do Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (w skrócie: OPCAT).

W dniu 18 stycznia 2008 r. zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji powierzono

Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

INFORMACJE DLA NAJBLIŻSZYCH OSÓB OSADZONYCH W ZAKŁADZIE KARNYM

Osobami najbliższymi dla skazanego na karę pozbawienia wolności są członkowie jego rodziny: rodzice, rodzeństwo, małżonek, dzieci ze swoimi małżonkami (również dzieci adoptowane lub przysposobione), dziadkowie, pradiadkowie, wnuki i prawnuki, rodzeństwo małżonka, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

(Art. 115 § 11 k.k.).

MASZ PRAWO UTRZYMYWAĆ WIĘŹ Z OSOBĄ SKAZANĄ NA KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI

1. Masz prawo widywania się, korespondowania, rozmawiania przez telefon, przysyłania paczek oraz wysyłania i otrzymywania przekazów pieniężnych.
2. Masz prawo wnioskować, aby skazany z ważnych względów rodzinnych odbywał karę w zakładzie karnym położonym niedaleko jego miejsca zamieszkania lub w pobliżu placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa jego dziecko (w tym drugim przypadku wniosek nie musi być motywowany szczególnymi względami rodzinnymi).

Uwaga!

Zakres i sposób kontaktów osób bliskich ze skazanym jest uzależniony od rodzaju i typu zakładu karnego, w którym skazany odbywa karę i jest regulowany porządkiem wewnętrznym więzienia. Porządek lub odpowiednie jego fragmenty są zazwyczaj wywieszone w gablotach przy wejściu do więzienia lub na stronie internetowej www.sw.gov.pl

(Patrz też: art. 87 a, art.100, art. 105 § 1 i § 3, art. 165 § 1 k.k.w.).

ROZMOWY TELEFONICZNE

1. Masz prawo do kontaktu telefonicznego z osobą przebywającą w zakładzie karnym, ale tylko ona może do ciebie dzwonić.
2. Rozmowy telefoniczne z osadzonymi w zakładach zamkniętych i półotwartych mogą trwać zaledwie kilka minut i odbywają się w godzinach określonych przez dyrektora jednostki.
3. Rozmowy telefoniczne z osadzonymi w zakładach zamkniętych są kontrolowane (funkcjonariusze służby więziennej słuchają rozmowy i mają możliwość przerwania jej lub jej nagrania).
4. Rozmowy telefoniczne z osadzonymi w zakładach półotwartych mogą być kontrolowane.
5. Rozmowy telefoniczne z osadzonymi w zakładach otwartych nie są kontrolowane.

(Patrz też: art. 90 pkt 9, art. 91 pkt 11, art. 92 pkt 14, art. 105 b, art. 138 § 1 pkt. 15, art. 242 § 6-11 k.k.w. § 14. Ust. 2 pkt 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 roku regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, dalej: regulaminu k.p.w.).

KORESPONDENCJA

1. Możesz pisać i otrzymywać dowolną ilość listów, ale pamiętaj, że dyrektor jednostki może podjąć decyzję o nieprzekazaniu twojego pisma adresatowi, jeżeli napiszesz coś, co zostanie uznane za niebezpieczne dla zakładu lub porządku publicznego.
2. Jeżeli korespondujesz z osobą osadzoną w zakładzie karnym typu zamkniętego, musisz wziąć pod uwagę, że ta korespondencja będzie podlegała cenzurze (funkcjonariusze służby więziennej zapoznają się z treścią pisma oraz mogą usunąć część jego tekstu).
3. Jeżeli korespondujesz z osobą osadzoną w zakładzie karnym typu półotwartego, musisz wziąć pod uwagę, że ta korespondencja może podlegać cenzurze.
4. W zakładach otwartych korespondencja skazanych nie jest cenzurowana.

(Patrz też: art. 90 pkt 8, art. 91 pkt 10, art. 105, art. 110 a § 1, art. 242 § 6-11 k.k.w. oraz § 14 ust.2 pkt 14 regulaminu k.p.w.).

1. Niezależnie od typu i rodzaju zakładu karnego, raz na 3 miesiące możesz zamówić skazanemu paczkę z żywnością za pośrednictwem zakładu karnego tj. punktu sprzedaży (kantyna) istniejącego na terenie zakładu karnego. Pamiętaj, że ciężar artykułów żywnościowych otrzymywanych w paczkach żywnościowych musi być dostosowany do maksymalnego ciężaru żywności posiadanej przez osadzonego w celi mieszkalnej, tj. zgodnie z art. 110 a § 1 k.k.w., nie przekraczać 6 kilogramów - łącznie z artykułami żywnościowymi posiadanymi już w celi mieszkalnej.
2. Jeżeli skazany ma zgodę dyrektora zakładu karnego, możesz mu też wysłać paczki z niezbędną odzieżą, bielizną, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz środkami higieny.
3. W paczce możesz wysłać również lekarstwa, jeżeli skazany w tej sprawie porozumiał się zarówno z dyrektorem zakładu, jak i więziennym lekarzem i uzyskał ich zgodę.
4. Ze względów bezpieczeństwa, dyrektor zakładu ma prawo zatrzymania otrzymywanych i przesyłanych przez skazanych paczek lub ich zniszczenia, powiadamiając o tym sędziego penitencjarnego oraz skazanego.

(Patrz też: art. 105, art. 110 a § 4, art. 113 a § 3-7, art. 138 § 1 pkt 11 i 13, art. 143 § 1 pkt 4 i § 3, art. 145 § 4, art. 242 § 6-11 k.k.w. oraz § 14 ust. 2 pkt 15-16 regulaminu k.p.w.).

PRZEKAZY PIENIĘŻNE ORAZ WARTOŚCIOWE PRZEDMIOTY OD SKAZANEGO

1. Na pisemny wniosek skazanego i na jego koszt możesz otrzymać środki pieniężne i przedmioty wartościowe pozostające w jego dyspozycji. W uzasadnionych wypadkach koszty przekazania może pokryć zakład karny.
2. Możesz również przekazać pieniądze skazanemu przelewem na konto zakładu karnego, z podaniem imienia i nazwiska osadzonego oraz imienia jego ojca.

(Patrz też: art. 105 § 1, art. 113 § 5 k.k.w.).

1. Możesz widywać się z osadzonym w zakładzie karnym 2 razy w miesiącu – jeżeli skazany przebywa w zakładzie karnym typu zamkniętego.
2. Możesz widywać się z osadzonym w zakładzie karnym 3 razy w miesiącu - jeżeli skazany przebywa w zakładzie karnym dla młodocianych typu zamkniętego (niezależnie od faktycznego wieku osadzonego).
3. Możesz widywać się z osadzonym w zakładzie karnym 3 razy w miesiącu - jeżeli skazany przebywa w zakładzie karnym typu półotwartego.
4. Możesz widywać się z osadzonym w zakładzie karnym 4 razy w miesiącu - jeżeli skazany przebywa w zakładzie karnym dla młodocianych typu półotwartego (niezależnie od faktycznego wieku osadzonego).
5. Nie masz ograniczonej liczby widzeń, jeżeli skazany przebywa w zakładzie karnym typu otwartego.
6. Widzenie trwa 60 minut i odbywa się we wspólnej dla wszystkich skazanych i ich rodzin sali, przy oddzielnym stoliku.
7. W widzeniu mogą uczestniczyć nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie. Liczba osób niepełnoletnich nie podlega ograniczeniu. Osoby niepełnoletnie mogą korzystać z widzeń tylko pod opieką osób pełnoletnich.

8. Istnieje też możliwość widzenia się z osadzonym w oddzielnym pomieszczeniu bez osoby dozorującej, jeżeli wcześniejsze zachowanie skazanego w zakładzie karnym pozwoli na udzielenie mu takiej nagrody.
9. W czasie widzenia można spożywać artykuły żywnościowe i napoje zakupione przez odwiedzających w kantynie zakładu karnego.
10. Funkcjonariusz pełniący służbę przy wejściu do jednostki poddaje kontroli każdego wchodzącego. W przypadku konieczności przeprowadzenia kontroli osobistej, wykonują ją funkcjonariusze tej samej płci co osoba kontrolowana w odrębnym pomieszczeniu niedostępnym dla osób postronnych.
11. Szczegółowe warunki i zasady odbywania widzeń dyrektor zakładu karnego podaje do wiadomości, w formie ogłoszenia, w miejscu zakładu karnego dostępnym dla odwiedzających. W porządku wewnętrznym zakładu dyrektor określa w szczególności dni, godziny, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń.
12. Jeśli skazany sprawuje stałą pieczę nad dzieckiem do 15 roku życia, przysługuje mu prawo do dodatkowego widzenia w miesiącu niezależnie od typu zakładu karnego.

(Patrz też: art. 88 b pkt 8 i 9, art. 90 pkt 6, art. 91 pkt 8, art. 91 a, art. 92 pkt 10, art. 105 a, art. 124 § 3, art. 138 § 1 pkt 1, 2, 3 i 7, art. 143 § 1 pkt 6, art. 148 § 4, art. 247 k.k.w. oraz § 14 ust. 2 pkt 10 i § 23 regulaminu k.p.w. i § 2-16 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego trybu działań funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych).

PRZEPUSTKI

1. Raz na dwa miesiące skazany z zakładu karnego półotwartego, po uzyskaniu zgody dyrektora zakładu karnego, może cię odwiedzić. W tym celu może wykorzystać 14 dni w roku.
2. Raz w miesiącu skazany z zakładu karnego typu otwartego, po uzyskaniu zgody dyrektora zakładu karnego, może cię odwiedzić. W tym celu może wykorzystać 28 dni w roku.
3. **Skazanym odbywającym karę w zakładzie karnym typu zamkniętego nie można udzielać przepustek. Katalog nagród, które mogą otrzymywać skazani przewiduje jednak m.in. zezwolenie na widzenie poza zakładem na okres do 30 godzin i zezwolenie na opuszczenie zakładu na okres do 14 dni.**

(Patrz też: art. 91 pkt 7, art. 92 pkt 9, art. 138 § 1 pkt 7 i 8 k.k.w.).

WAŻNE SPRAWY LOSOWE I RODZINNE

1. Dyrektor zakładu karnego udziela skazanemu zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego na czas nieprzekraczający 5 dni, w celu odwiedzenia poważnie chorego członka rodziny, uczestnictwa w jego pogrzebie bądź z innych humanitarnych powodów. Inne humanitarne powody, to wymagające załatwienia problemy osobiste skazanego czy trudne warunki rodzinne (np. wymagające bezpośredniej pomocy osadzonego prace w domu rodzinnym czy sprawy urzędowe, które muszą być załatwione razem ze skazanym). Dyrektor może zdecydować, że więzień opuści zakład karny pod konwojem funkcjonariusza Służby Więziennej lub w asyście innej osoby godnej zaufania.
2. Sąd penitencjarny może skazanemu udzielić przerwy w wykonaniu kary, jeżeli przemawiają za tym ważne względy rodzinne lub osobiste. Konieczne jest odpowiednie udokumentowanie przyczyn wnioskowania o przerwę w karze.

(Patrz też: art. 141 a § 1, art. 153 § 2 k.k.w.).

1. Osoby najbliższe skazanym, na równi z nimi mają prawo do pomocy materialnej, medycznej, w znalezieniu pracy i zakwaterowaniu, a także porad prawnych. Pomocy udzielają właściwe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego, kuratorzy sądowi, stowarzyszenia, fundacje, jak również kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania.

2. Rodzina skazanego może skorzystać ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, do czasu otrzymania pomocy społecznej, przez 3 miesiące od dnia osadzenia członka rodziny w zakładzie karnym lub areszcie śledczym.*

W szczególnych okolicznościach, takich jak choroba lub czasowa niezdolność do pracy, okres ten można przedłużyć do 6 miesięcy. Aby otrzymać pomoc Funduszu, należy się zwrócić do zawodowego kuratora sądowego z wnioskiem uzasadniającym konieczność uzyskania konkretnej pomocy (pomocy rzeczowej lub np. pokrycia kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją zdrowotną). O formie i zakresie pomocy, wartości, okresie stosowania i warunkach realizacji świadczeń decyduje kurator. Pomocy z Funduszu nie przyznaje się w takim zakresie, w jakim została ona udzielona z innych źródeł.

*Wynika to z § 41 pkt 1. i 2. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości

(Patrz też: art. 38 § 1, art. 41, art. 43 k.k.w., art. 7 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. g ustawy o promocji zatrudnienia).

KAŻDY MOŻE ZWRÓCIĆ SIĘ O POMOC DO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

W OBRONIE SWOICH PRAW NARUSZONYCH
PRZEZ ORGANY WŁADZY PUBLICZNEJ

WNIOSEK DO RZECZNIKA JEST PROSTY NIE PODLEGA OPŁATOM

■ należy podać imię i nazwisko, adres do korespondencji; dokładnie opisać, czego dotyczy sprawa; dołączyć dokumenty (kopie lub odpisy).

■ wniosek można kierować drogą pocztową, składać osobiście w Biurze RPO w formie pisemnej lub ustnie, a także na formularzu elektronicznym za pośrednictwem strony internetowej www.rpo.gov.pl

■ osoba skarżąca może zastrzec swoje dane osobowe do wyłącznej wiadomości Rzecznika, jeśli ich ujawnienie nie jest niezbędne dla wyjaśnienia sprawy.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Al. Solidarności 77, 00 – 090 Warszawa

Bezpłatna Infolinia: 800 676 676;

Biuro: + 48 22 55 17 700;

biurorzecznika@brpo.gov.pl

www.rpo.gov.pl

PEŁNOMOCNIK TERENOWY RPO W GDAŃSKU

ul. Chmielna 54/57, 80 – 748 Gdańsk,

tel. + 48 58 76 47 302

PEŁNOMOCNIK TERENOWY RPO W KATOWICACH

ul. Jagiellońska 25, 40 – 032 Katowice,

tel. +48 32 72 86 800

PEŁNOMOCNIK TERENOWY RPO WE WROCŁAWIU

ul. Wierzbowa 5, 50 – 056 Wrocław,

tel. +48 71 34 69 115

PUNKTY PRZYJĘĆ INTERESANTÓW:

Rzecznik Praw Obywatelskich prowadzi także przyjęcia Interesantów w: Bydgoszczy, Częstochowie, Koszalinie, Łodzi, Poznaniu, Krakowie, Kielcach, Lublinie, Wałbrzychu, Słupsku i Szczecinie.

Szczegółowy harmonogram przyjęć dostępny jest na stronie:

<https://www.rpo.gov.pl/pl/content/punkty-przyjec-interesantow>

www.rpo.gov.pl